

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 31 maj 2024
(OR. en)

10404/24

CLIMA 216
ENV 562
SAN 306
AGRI 444
FORETS 153
ENER 258
TRANS 252
ECOFIN 610
PROCIV 45

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende: Kommissionens meddelande om hantering av klimatrisker
– Diskussion

1. Som vägledning för diskussionen om ovannämnda ämne vid mötet i rådet (miljö) den 17 juni 2024 har ordförandeskapet utarbetat bifogade not och frågor till ministrarna.
2. Coreper uppmanas att ta del av noten och frågorna från ordförandeskapet och överlämna dem till rådet inför diskussionen.

Kommissionens meddelande om hantering av klimatrisker**– Diskussion –****Inledning**

Den europeiska klimatriskbedömningen (Eucra)¹, som offentliggjordes av Europeiska miljöbyrån den 11 mars 2024, är en kraftfull påminnelse om den allt snabbare takten i klimatförändringarna och hur allvarliga deras effekter är. År 2023 var det varmaste året någonsin i världen och i Europa sker uppvärmningen dubbelt så snabbt som det globala genomsnittet. Klimatriskbedömningen visar också att klimatförändringarna är en riskmultiplikator och att samverkande klimatrisker kan leda till systemutmaningar som påverkar hela samhällen, och särskilt utsatta samhällsgrupper. Det framgår tydligt att klimatriskfaktorerna ökar, att flera klimatrisker redan ligger på en kritisk nivå och att nästan alla kan bli kritiska eller katastrofala under detta århundrade. Enligt Eucra måste EU och medlemsstaterna samarbeta för att minska klimatriskerna i Europa på ett effektivt sätt. De flesta av de största klimatrisker som identifierats för Europa ”ägs gemensamt”. Detta innebär att politik som är avgörande för att minska klimatriskerna omfattas av EU:s delade befogenheter eller av flera befogenhetsområden, både är EU:s och medlemsstaternas. I många fall innebär detta att EU tillhandahåller politiska ramar, medan medlemsstaterna behåller ansvaret för att utforma genomförandestrategierna. Den snabba ökningen av klimatrisker i Europa kan kräva nya sätt att samarbeta på olika förvaltningsnivåer för att uppnå konkreta och mätbara framsteg när det gäller att minska de mest akuta klimatriskerna. Sådana strategier kan bygga på erfarenheterna från EU:s uppdrag Anpassning till klimatförändringar och andra relevanta EU-instrument och annan relevant EU-politik.

¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

Kommissionens meddelande *Hantera klimatriskerna – skydda människor och välbefinnande*², som offentliggjordes den 12 mars 2024, är ett svar på Eucras rapport. Meddelandet är inriktat på centrala åtgärder som EU och dess medlemsstater måste vidta för att bättre hantera de ökande klimatriskerna i de mest drabbade klustren naturliga ekosystem, vatten, hälsa, livsmedel, infrastruktur och ekonomi. I meddelandet anges också klimatriskernas kostnader och behovet av snabba investeringar betonas. I meddelandet anges att en förvärrad klimatpåverkan enligt en konservativ uppskattning skulle kunna minska EU:s BNP med omkring 7 % i slutet av århundradet. Om den globala uppvärmningen mer permanent överskrider tröskeln på 1,5 °C i Parisavtalet kan den kumulativa ytterligare minskningen av BNP för EU som helhet uppgå till 2,4 biljoner euro under perioden 2031–2050. De årliga skadorna i Europa till följd av kustöversvämningar kan komma att överstiga 1,6 biljoner euro 2100, där 3,9 miljoner människor utsätts för sådana översvämningar varje år.

Betydande framsteg har redan gjorts när det gäller att stärka klimatriskresiliensen i **politiska ramar på EU-nivå** sedan antagandet av den europeiska klimatlagen och EU-strategin för klimatanpassning. Trots framstegen håller EU:s politiska beredskap inte jämna steg med den takt med vilken klimatriskerna ökar, och medlemsstaterna måste göra mer när det gäller förvaltningsaspekter, ökad medvetenhet, rättvisa och rättvis resiliens, finansiering och naturbaserade lösningar.

I meddelandet nämns fyra **övergripande kategorier av lösningar** för att förbättra hanteringen av klimatrisker både på EU-nivå och i medlemsstaterna:

- **Förbättrad förvaltning** genom identifiering av riskägandet och uppmuntran till närmare samordning mellan nationella, regionala och lokala nivåer.
- **Verktyg för riskägare och tillgång till tillförlitliga data** för att öka förståelsen av kopplingarna mellan klimatrisker, investeringar och långsiktiga finansieringsstrategier.

² Dok. 7732/2024.

- **Utnyttjande av medlemsstaternas befintliga strukturpolitik** och EU:s solidaritetsmekanismer för att hantera klimatrisker.
- **Rätt förutsättningarna för finansiell resiliens** genom att utforma offentliga utgifter och incitament för privata investeringar på ett sätt som mobiliserar tillräckliga medel och gör förebyggande av klimatrelaterade störningar och skador till det bästa valet ekonomiskt, utöver att bättre integrera klimatrisker i de nationella budgetprocesserna³.

I meddelandet fastställs också **särskilda åtgärder för att hantera risker inom sex drabbade kluster: naturliga ekosystem, vatten, hälsa, livsmedel, infrastruktur och bebyggd miljö samt ekonomi**. När det gäller det senare betonas att klimatförändringsrelaterade katastrofer kommer att innebära ytterligare påfrestningar på ekonomin, på grund av förlorad produktivitet och dödsfall, direkta skador, minskad tillväxtpotential och press på de statliga budgetarna, och att det nyligen antagna direktivet om krav på medlemsstaternas budgetramverk⁴ bör bidra till att förbättra och integrera klimatriskbudgeteringen i de nationella budgetprocesserna. Samtidigt behövs tillräckliga investeringar, både offentliga och privata, för att framgångsrikt hantera klimatrisker och bygga upp klimatresiliens. När investeringar omdirigeras för ombyggnad efter skador minskar det belopp som finns tillgängligt för produktiva investeringar.

³ I detta avseende inrättades den reflektionsgrupp för mobilisering av finansiering av klimatresiliens, som presenterades i meddelandet, den 14 maj 2024.

⁴ I rådets direktiv (EU) 2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk föreskrivs att medlemsstaterna i sin budgetplanering så långt det är möjligt ska inkludera makroekonomiska risker som är en följd av klimatförändringarna och deras miljö- och fördelningseffekter. Medlemsstaterna ska också i den mån det är möjligt beakta information om offentligfinansiella kostnader till följd av klimatrelaterade chocker när de offentliggör uppgifter om ansvarsförbindelser med potentiellt stor påverkan på offentliga budgetar. Det konstateras dock att rapporteringen om makroekonomiska risker som är en följd av klimatförändringarna, klimatrelaterade ansvarsförbindelser och offentligfinansiella kostnader för katastrofer håller på att förbättras, men att den fortfarande befinner sig i en uppstartsfas, och att metoder och indikatorer för sådan rapportering fortfarande håller på att utvecklas.

Lägesrapport

Kommissionens meddelande lades för första gången fram för ministrarna vid mötet i **rådet (miljö)** den 25 mars 2024. Med tanke på meddelandets och den europeiska klimatriskbedömningens sektorsövergripande karaktär har det belgiska ordförandeskapet aktivt involverat andra relevanta rådskonstellationer i diskussionerna på teknisk nivå, bland annat på områdena **energi, civilskydd, turism, finans och budget, hälso- och sjukvård, industri och jordbruk**. Diskussionerna har visat att **de akuta klimatriskerna** och de ökande **kostnaderna för uteblivna åtgärder** är allmänt erkända. Generellt delar delegationerna uppfattningen att det behövs **systempolitiska åtgärder inom alla relevanta politikområden**, även på EU-nivå. Under diskussionerna har följande **aspekter betonats**: behovet av bättre samordning och samarbete mellan medlemsstaterna och mellan olika sektorer, bland annat när det gäller övervakning och åtkomst till data; vikten av ökad medvetenhet och kommunikation, bland annat för att bekämpa felaktig information; behovet av att verka för tillräcklig finansiering; och vattnets avgörande roll. Olika **rådskonstellationer erkände** också behovet av att ta hänsyn till **klimatrisker**, inbegripet resiliens och riskberedskap, inom sina respektive sektorer när **politiska strategier och åtgärder utarbetas**, till följd av diskussioner inom olika politikområden, inbegripet rymden, forskning, konkurrenskraft och industri samt energi⁵.

⁵ Se till exempel: rådets slutsatser om att stärka Europas konkurrenskraft genom rymden av den 23 maj 2024 (dok. 10142/24); rådets slutsatser om stärkt kunskapsutnyttjande som ett verktyg för en motståndskraftig och konkurrenskraftig industri samt för strategiskt oberoende i en öppen ekonomi i Europa av den 23 maj 2024; rådets slutsatser om en konkurrenskraftig europeisk industri som motor för vår gröna, digitala och motståndskraftiga framtid av den 24 maj 2024 (dok. 10127/24); rådets slutsatser om en inre marknad till gagn för alla av den 24 maj 2024 (dok. 10298/24); och rådets slutsatser om främjande av hållbar elnätsinfrastruktur av den 30 maj 2024 (dok. 10459/24). Det bör också noteras att La Hulpe-förklaringen om det sociala Europas framtid, som avgavs under den högnivåkonferens om den europeiska pelaren för sociala rättigheter som anordnades av det belgiska ordförandeskapet den 15–16 april 2024, belyste vikten av att uppmuntra förebyggandet av särskilda risker till följd av klimatförändringarna.

Frågor till ministrarna

- *Håller Ni med om att den snabba ökningen av klimatrisker i Europa kan innebära att det behövs nya sätt att samarbeta på olika förvaltningsnivåer, även på unionsnivå?*
 - *Vilka åtgärder har vidtagits på er nationella, regionala eller lokala nivå för att förbättra budgetplaneringen? Vilka ytterligare metod- och informationsverktyg krävs för att främja resiliensfrämjande reformer och investeringar?*
-